

DEBRECENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY HÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY HÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

A könnyelmű hiresztelések ellen

Debrecen, január 27.

A nehéz idők félelmes nyomása fojtogatja országszerte a piacot. Az üzleti élet egész területén fenyegető homályba burkolódva ül a legközelebbi jövő ismeretlensége s az üzletemberek gondos éberségük megfeszítésével őrzik fegyelmezett nyugalmuknak azt a maradékát, mely kockán forgó vagyonukra vigyáz s házuk, nevök, mindennük sorsát tartja egyensúlyban.

Nincs az a hajszálrepedés, mely félelmesnek ne tűnjék fel e földrengéses időben s nincs az a könnyű szellő, mely veszedelmeket ne tudna hordani szárnyán most, amikor minden inog s még ami nem inog is, a képzeldés előtt inogni látszik.

Egy könnyedén elejtett szó gyökeret tud verni s a rágalom és vád fájává tud lombosodni ma, egy gazdátlan vészkiáltás, mely utóbb valótlannak bizonyul, tömeges szerencsétlenségeket tud okozni a vészkiáltások felé tolongók között: olyan a helyzet ma, mint a csatatereken, ahol az ellenséges golyók pusztítását még fellépő járványok is tetézik, az üzleti élet terén is amit a pusztításból el nem végeznek a konkrét bajok, elvégzi az idegesség és kósza hírterjesztés járványa.

Nagyító céllal mutogatott hajszálrepedések, elejtett kétes szavak, gazdátlan vész hírek — magunk körül láthatjuk napról napra — mily romlást tudnak okozni a gazdasági élet ingadozó talaján, ahol minden leomló ház nemcsak a bemlveket üti agyon, de az üzletszomszédokat is magával ragadja.

A nyomában megjelenő hírlapi tiltakozások, jogos felháborodások, kínos magyarázatok hangja elárulja a mélységes hatást, melyet a megfontolatlan és könnyelműség okozott.

Ebben a végtelenül veszedelmes helyzetben a kamara elnöksége indítva éri magát, hogy csillapító szavát felemelje s nyugalomra intse az ideges rémlátások hirhordozóit. Azzal a komoly kéréssel fordul az elnökség a nyilvánosságához, egyes embekekhez és hírlapírókhoz, hogy bizonyos lemondással — mely ma a hazafiság kenyérbe vágó erényeihez tartozik — tartózkodjanak oly hírek terjesztésétől, melyek kétségtelen beigazoltságban nem állnak előttük. Mert e hírekkel szemben védelem nélkül állanak azok az intézetek, azok az egyesek, akikre vonatkoznak s akiknek legjobb erejét lefoglalja az egyébként is nehéz viszonyokkal folytatott megfeszített küzdelem.

A jóindulatu kiméleteknek, a lelkiismeretes tartózkodásnak soha nagyobb és általánosabb gyógyhatása nem lehetett, mint van

a mai időkben, amikor egy dologtalan ember fecsegő szava meg tud ölni egy titáni erővel birkozó becsületes kalmárt.

Sok nagyon szomorú példa indítja az elnökséget erre a komoly kérelemre. Sajnos, olyan idöket élünk, amikor a segítségnek más-kor bőséges eszközei igen igen megfogyatkoztak, de ha már segíteni nem tudunk egymáson — a szójárás szerint — legalább ne bántssuk egymást.

Debrecen, 1913. január 27.

A kerületi kereskedelmi és iparkamara nevében:

Szent-Királyi Tivadar,
elnök.

Szávay Gyula,
titkár.

Egy újabb fegyelmi

A jog- és pénzügyi bizottság ülése

Hirtelen összehívott ülést tartott ma a jog- és pénzügyi bizottság, amelynek tárgysorozatán a lereferált ügyeknek csak egy része volt rajta. A közgyűlési ügyeknek egész serege várt még elintézésre, amelyek közt érdekes és fontos ügy volt a honvédlaktanyák építésének dolga, amelyről más helyen emlékezünk meg. Nagyobb vitát provokált még a gözcukorka gyár telek iránti kérése, amelynél egy érthetetlen fölhevüléssel tárgyalt vázrajzi kérdésben fegyelmi eljárást is rendeltek el Aczél Géza főmérnök ellen s a lefolytatandó vizsgálat előtt olyan tényről beszéltek a legerősebb szavakkal, amelynek főforgása ellen Kovács József polgármester a leghatározottabban tiltakozott s amelynek valószínűségét az egyik szakember sem tudta megtalálni.

A kérdés az iparpártolás címén került a bizottság elé és lett belőle egy személyes éltű dolog, amelyből nagyon sok tárgyalogosság hiányát éreztük. — A lényegi rész szenved ilyenkor ilyen viták és olyan intézkedések provokálása folytán, amelyek a kérdés lényegét leszorítják, másodrangu dologgá degradálják s ellenszenvessé tesznek egy ügyet, amelyet pedig a mellékírázisokban igen is jónak, pártolásra méltónak mondtak. Ez az út semmiesetre sem vezet az ipar és kereskedelem révén nagygyá lett Debrecen boldogulásához.

Az ülés lefolyásáról egyébként tudósításunk a következő:

Varga Elemér dr. tanácsnok elnökle alatt jelen voltak az ülésen Magoss György dr. főügyész, Szabó Kálmán tb. főjegyző, Borsos József h. főmérnök, Nagy József főszámvevő, Csapó László főpénztárnok, Frenud Jenő dr., Jánosi Zoltán, Kernhoffer József, Márk Endre, Nagy Jakab, ifj. Schwartz Vilmos, Tóth István, Vásáry István dr. jegyző.

Fegyelmi egy vázlatrajzért.

A Lópatkógyár iparvágányt akar létesíteni gyártelepére, amihez a várostól területet átengedését kéri. A bizottság javasolja a

közgyűlésnek, hogy az erre vonatkozó területashasználati szerződést kösse meg.

A gözcukorkagyár telepének megnagyobbítására a bábaképezde felé eső terület 570 négyszögölnyi részét kéri a régi föltételek mellett, amelyek mellett ma használatban levő telepének területét kapta a várostól.

Freund Jenő dr. iparpártolás szempontjából először szívesen adta a kért telket, de nem lehet e címen a város telkeit elértékteleníteni, jövedelmezőségétől megfosztani. A gyár nem mutatott ki olyan eredményt, amely szerint növelhetné az üzemet, hiszen a gözüzemet is beszüntette egvelőre s úgy tudja, hogy a gyár eredetileg nagyobb területet kapott, mint amennyit a közgyűlés adott.

Jánosi Zoltán teljesen helyesli Freund álláspontját. De a tanáccsal szemben elhangzott támadásokkal szemben konstatálja, hogy az ipari és közlekedési befektetések az igazi alapjai Debrecen jövőjének. Szívesen áldoz hát ezután is a tanács, ha azonban már jól prosperál, szerezzék meg ök a szükséges föbb területet. Az átadott terület nem az volt, amelyet a közgyűlés megszavazott, a terület vázlatrajza rossz volt, egyes terület ki volt tüntetve, a mázsaház pedig nem. — A kért területen ut meg át s a most beterjesztett vázrajzon az ut át van helyezve minden megjegyzés nélkül. Nem engedi, hogy így megtévessék őket, már csak ezért sem szavazza meg a területet. Ha kell ez. vásárolják meg, de nem régi föltételek mellett, hanem rendes folyó árban.

Ifj. Schwartz Vilmos sok áldozatot hozott a gyár, sok munkást foglalkoztat, gyönyörű épületeket emelt. Egyszerűen nem lehet elutasítani egy ilyen iparvállalatot, hanem mondják neki, hogy vegye meg és szabjanak méltányos árat.

Freund Jenő dr. a bürokratikus résszel akar foglalkozni. Megállapítja, hogy nagy hiba, hogy nincs egy műszaki tanácsosunk. Ebben az ügyben olyan megtévesztést lát, hogy az iratokat a fegyelmi eljárás megtétele végett ki kell adni a tanácsnak.

Borsos József h. főmérnök magvarazza, hogy miként áll a dolog az ut áthelyezésével és bizonyítja, hogy itt megtévesztésről szó sincsen s az ut áthelyezésére vonatkozó vázrajznak semmi megtévesztő célzata nincs.

Jánosi Zoltán föntartja és bizonyítja, hogy megtévesztésről van szó s ezért hozzájárul Freund Jenő dr. indítványához.

Kovács József tiltakozik az ellen, hogy akár a gözcukorkagyár, akár a mérnöki hivatal részéről becsapási szándék lehetne. — De helyesli az ügy tisztázását.

Tóth István hiszi a fölszólalók jóhiszeműségét, de a terület fekvését, nagyságát s egyéb tényköörülményeket nem világítják meg ezért szükséges itt mindig egy térkép.

Itt azután hosszú vita indult meg, amelyben Jánosi Zoltán, tekintettel arra, hogy a volt főmérnök van aláírva a vázrajzra, elene kérte a fegyelmit.

Kovács József: Határozottan állítom és mondom, hogy semmiféle visszaélésről itt s másutt is szó sincsen, az előterjesztésben lehet talán tévedés, de uira határozottan állítja, hogy nincs félrevezetés.

A bizottság végül kimondta: az egész ügyet a tanácsnak adja vissza, hogy tartson vizsgálatot. A kért terület átengedését pedig nem javasolja.

A Patai-utca csatornázása.

Javasolja a bizottság, hogy a Patay-utca csatornázását és kövezését, amelyre a közgyűlés már kimondta, hogy ha az utcabeliek a költségek fedezését garantálják, megcsináltatja, rendelje el. A tervek és költségvetés szerint a csatornázás 5100 koronába, a kövezés 1500 koronába kerül, amit az ingatlanokra való bekebelezés után biztosítanak és az esedékes összegeket tíz év alatt kell megfizetni.

Elfogadta és elfogadásra ajánlja a bizottság a mérnöki hivatal által készített tervet, amely szerint a Király-utcán a Kölcsey- és Lovász-féle telkek kivételével a betterment taxot az egyes ingatlanokra kivetik. E terv szerint betterment tax alá esik a Vörösmarty-utcai 2., 4., 8., 10. számú telkek is.

Nem javasolja a bizottság özv. Bujdosó Gáborné telekeldarabolási kérésének teljesítését, mivel a vázlatrajz nem szabályszerű.

Telek ügyek.

A Vörösmarty-utca 23. számú ingatlanra, amely a parallel utca kiszélesítésére kell, a tulajdonos építési engedélyt kért. A mérnöki hivatal megbecsülte annak értékét. 23829 koronában állapította azt meg. A tulajdonos azonban 50000 koronát kér. A bizottság az építési engedély kiadását javasolja. Javasolta még a bizottság, hogy a közgyűlés a parallel utca megnyitása érdekében az 53000 koronára becsült Arany János-utcai 26. számú ingatlant 56000 koronáért vegye meg, mert arra okvetlen szükség van s olcsóbban a tulajdonos nem adja.

Az ohati bérletek.

Gyarmathy István azt kérte, hogy az ohati bérletén a város csináltasson szökő ártézi kutat, vagy motort szereltesse föl, a kastélyban készítsen központi fűtést. Kérte, hogy a köteles ugart 18 darabban hagyassa vissza és új épületeit bérleti ideje után még egy évig használhassa. A tanács e kéréseket elutasította s most felelőseket elutasította a jog- és pénzügyi bizottság is azok elutasítását javasolja.

Csanak Jenő bérleti biztosítéka tárgyában a Debreceni Első Takarékpénztár jelentette be, hogy az e tárgyban hozott határozat ellen kifogásai vannak. A bizottság helyesli a Takarékpénztár észrevételeit, de hozzáfűzi, hogy Csanak Jenő szerződésesége esetén köteles legyen a Bank átvenni a bérletet.

A közbánthíd bővítése.

A belügyminiszter jóváhagyta a közgyűlés ama határozatát, hogy a közbánthíd bővítésére 60605 koronát szavazott meg. Azonban nem hagyta jóvá, hogy ennek fedezetül a nagykölcsonnt jelölték ki, mert a nagykölcsonhöz még elvben sem járult hozzá. A bizottság javasolja, hogy fedezetül a közgyűlés a 9 és félmillió függőkölcsonnt jelölje meg.

Kérelmek.

Javasolja a bizottság a közgyűlésnek, hogy Balaskó Györgynek 20 korona havi kegydíjához még husz koronát szavazzon meg, hogy Tők és Lajosnak végrehajtói szolgálatának idejét egészen. Fehértói György kertésznek pedig szolgálati idejéből 15 évet számítsanak be.

JUSTH A SZTRÁJKÉRT. Fővárosi tudósítónk jelenti: Egyik pártonkivüli politikus ezeket mondta:

— Általános megbotráncokozást kelt, hogy Justh Gyula, egy szinmagyar polgári párt vezére, a képviselőház volt elnöke ionak látta részt venni a szociáldemokraták tegnapi kongresszusán, amelyben az általános sztrájkot elvileg kimondták. A polgári társadalom, amelynek egy általános sztrájk mérhetetlen károkat okozna, bizonyosan meg fogja magának jegyezni, kik voltak azok, akik ilyen tüntető módon buzdították a munkásságot a polgárság fojtogatására!

— A kongresszuson egyébként a szociáldemokraták nemzetközi jellege erősen kidomborodott, mert egy belga szocialista francia nyelven a bécsi magyarfaló Arbeiter Zeitung szerkesztője pedig német nyelven ösztökélte

a munkásokat a tömegsztrájkra. Joggal kérdezheti a közvélemény, vajon azonosítja-e magát Justh Gyulával az egész koalíció? — Nemzetközi szocialistává lett-e Apponyi, Kosutli Ferenc, Mezössy, Zichy Aladár is? — Avagy csupán a Justh-párt tért át a forradalmi szociáldemokráciára?

Az ellenzék rettenetes lejtőre jutott és eltévelyedésének nem lehet más következménye, minthogy polgári, szinmagyar választóinak bizalmát kétségbeesett bukfcncel által végkép elveszti. A koalíció helvcsen cselekednék, ha saját reputációja érdekében Justh Gyulának a tegnapi ténykedésével a közösséget megtagadná.

A balkán bonyodalom**Az új kormány békeajánlata****Oroszország nem háboruzik**

A balkáni bonyodalom legutóbbi eseményeiről a következő táviratok számolnak be:

AZ ÚJ KORMÁNY BÉKEAJÁNLATA.

Konstantinápoly, január 27.

A török kormány a balkáni delegátusok elé a következő ajánlatot fogja terjeszteni: Drinápoly s körülötte egy keskeny semleges zóna marad Törökország és Bulgária között, annak a semleges zónának mintájára, amelyet Svédország és Norvégország különválásuk alkalmával megállapítottak. Ezt a zónát nem szabad megerősíteni benne senki katonaságot nem tarthat és autonóm terület lesz valamelyik európai kisebb állam uralkodó családjából kinevezett kormányzó igazgatása alatt.

CÁFOL A KORMÁNY.

Konstantinápoly, január 27.

Komitéellenes körök azt a hirt terjesztik, hogy az új-török kormány a szultán palotájában fogva tartja és hogy a szultán Enver béget csak ennek határozott követelésére nevezte ki palotaparancsnokká, hogy így távol tarthassa azokat az embereket, akik rossz indulattal viselkednek az új-törökök iránt. Együttal eltávolították a palotából mindazokat az elemeket, amelyeket a kormány gyanusít. Az új-török körök ezeket a híreket megcáfolják s azt mondják, hogy a szultán a rendszerváltozást örömmel üdvözölte és hogy bizonyos kétes elemeknek a palotából való eltávolítását maga a helyzet okolja meg.

A BÉKÉS OROSZORSZÁG.

Konstantinápoly, január 27.

A kormány az orosz nagykövethoz azt a kérdést intézte, vajon Oroszország a háborúnak újból való fölvétele esetében megtámadná-e Törökországot. A nagykövet erre a kérdésre nemmel felelt.

ANGOL KÉSZÜLŐDÉS.

London, január 27.

Az Edward VIII. és a Zéland hadihajók tegnap Maltából titkos rendeltetési hellyel elindultak. Egy másik angol hadihajó Port-Szaidból Beyruthba ment. A Yarmouth angol hadihajó Szalonikibe érkezett. A francia külügyminiszter fölszólította a tengerészetiügyi minisztert, hogy két hadihajót küldjön a török vizekre s a már ott lévő öt francia hadihajóhoz csatlakozzék. Három olasz cirkálóhajó szombaton Speziából elindult a török vizekre.

NÉMET PÉNZ TÖRÖKORSZÁGNAK.

Konstantinápoly, január 27.

Hir szerint azt a szerződést, melyet a Deutsche Bank vezetése alatt álló pénzcsoport ad egy Konstantinápolyban építendő városi vasut céljaira, holnap írják alá. Hir szerint a török kormány ettől a pénzcsoporttól nagyobb előleget is kap, amelyvel kielégítheti a török államkincstári szükségletet.

Gazdasági gondnokválasztás a református egyháznál

A presbyterium ülése.

E hó 26-án, vasárnap tartotta meg a debreceni református egyház presbyteriuma ez évben legelső gyűlését, amelyet Dicsőfi József lelkész-elnök magasszárnyalásu imával nyitott meg. Ez után hitelesítették a mult presbyteri gyűlés jegyzőkönyvét és végzéseit, melynek megtörténte után azonnal a tárgypontok sorozatos tárgyalásához fogtak. Elsősorban abban a kérdésben hozott döntést a prebyterium, hogy az egyház tisztviselői minden évben újra, meg újra letegyék-e az esküt. A presbyterium — azzal az indoklással, hogy az eskü ugyanis az egész életre szól — elfogadta a főjegyző azon indítványát, hogy minden egyházi tisztviselő csak egyszer és pedig a tisztikarba való folyótelekor tegyen esküt. Így ezen a gyűlésen csak Szilágyi Bálint aljegyző és Szemere Lajos új presbyter tettek le a hivatalos esküt. Az iskolaszékben és árvaügyi bizottságban meghagyta a presbyterium aljegyzőnek Jenei Miklóst, mint presbyter az ispotályi vegyes bizottság aljegyzőjéül pedig egyhangúlag Szilágyi Bálintot választották meg. Köszönetet szavazott a presbyterium Jenei Miklós aljegyzőnek lelkiismeretes működéséről abból az alkalomból, hogy 30 év óta viselt aljegyzői állásáról lemondott. Ugyancsak köszönetet szavazott a presbyterium Kolbán Matildnak az Árpád-téri templomnak tett adományért, tudomásul vették Könyves Tóth Kálmán jelentését az adományokról, megszavazták a homokkerti istentiszteletek folytán fölmerülő takarítási költségeket, tudomásul vették a Sziv-utcai óvónő és dajka fizetéséről szóló jelentést, ugyancsak tudomásul vették a főjegyző azon jelentését, hogy az Uszó István által az egyháznak tett hagyományozást az örökösök megtámadták. Tudomásul vette még a presbyterium U. Szabó Gyula dr. tanár választát a meghívásra, megszavazták Simon István tanítónak a kért 600 korona kölcsönt, ugyanígy a Nagy Imre tanító által kért 800 koronából 650 koronát, elvetették a P. Papp Ignác tanító 800 korona kölcsön iránti kérvényét, tudomásul vették a felső leányiskolai igazgató tanács azon végzését, hogy Matolcsy László dr. tanár helyére Hettesheimer Ernőt választották meg tanáru. A presbyterium a főjegyző indítványára felemelte a főiskolai senior fizetését évenkénti 700 koronára és ezt már ez év július 1-én folyóvá is teszik. A senior fizetését a főiskolai pénztárba utalta a presbyterium. A fizetésemeléssel szemben azonban megtámadták a senior senior azon kérését, hogy máshova mehessen legátusnak.

Márk Endre presbyter, Kocsár Gábor dr. és társai felelősezt a megejtett ügyész választás ellen tudomásul vette a presbyterium és elhatározta, hogy a felelősezt az egyházmegyéhez terjeszti fel. A tanítótestületnek az eddigi 200 korona segély megszüntetése ügyében beadott felelőseztére ugy határozott a presbyterium, hogy fölszólítja a tanító testületet, hogy a tanító segélyegylet elmúlt 3 évi költségvetését terjeszék be a presbyteriumhoz, melynek átvizsgálása után határoznak csak ez ügyben.

Ezután a gazdasági gondnoki állásra következett a választás. A főjegyző előadta, hogy 43 pályázat érkezett be az állásra, a melyeket — amint ismeretes is — a mult

ülésen egy pályázók kö 43 pályázó és pedig rály Istvá

Hossz hogy min olvasták vette a ti szult föl Legtöbbe kaptak, a sor. Enne zatot, me 35 Salán érvényte sági gon va, akít Ezután t nács hat kola cél föld tárg ságára t indokola esem for — bezar

Pro

Ann

nak a b nap, kec melynek foglalco lőtanács tikus, d gyerme dorával épen az tás jegy gény, a lethet a

Be

kelő de ve a m két ké csára, irt alá mulató köztő fii an volna koroná megké megny

zátart

hallga

E

helyes

nap u

már r

goru

amely

mint

jukka

U

tozoi,

zöje

göt a

ellen

szem

zony

körü

mely

de s

az e

van

anna

ülésein egy bizottságnak adták át, hogy a pályázók közül a legérdemesebbeket jelölje. A 43 pályázó közül négyet jelölt ki a bizottság és pedig Csáki Bélát, Csörge Sámuel, Király Istvánt és Targonyi Sándort.

Hosszas vita után, kimondták azonban, hogy minden pályázóra lehet szavazni. Felolvasták a pályázók neveit, ezután kezdetét vette a titkos szavazás, melynek során abszolút többséget egyik pályázó sem kapott. Legtöbbet Csáki Béla és Salánki Ferenc kaptak, akik között pótválasztásra került a sor. Ennek tartama alatt leadtak 77 szavazatot, melyből 41 szavazat Csáki Bélára és 35 Salánki Ferencre esett, 1 szavazat pedig érvénytelenül lett nyilvánítva. Így gazdasági gondnokká Csáki Béla lett megválasztva, akit a bizottság is első helyen jelölt. — Ezután tudomásul vették még a városi tanács határozatát az onodói tanyai állami iskola céljaira átengedett 1600 négyszögöl föld tárgyában, aztán az idő előrehaladottságára tekintettel elnök az ülést — azzal az indokollással, hogy a többi tárgypontok ugyesem fontosak és a jövő ülésig elvárhatnak — bezárta.

A tékozló fiu

Prológus egy főtárgyaláshoz

Annakidején városszerte tárgyalták annak a bünpernek az előzményeit, mely holnap, kedden kerül a bíróság ítélőszéke elé s melynek körülményei éppen úgy kell, hogy foglalkoztassa a lélekbuvárokat, mint az ítélőtanács tagjait. A vádlott egy igen szimpatikus, de ekzaltált fiatal ember, aki a maga gyermekes világlátásával, affektált modorával inkább elnézést, mint komolyságot érdemel s ha fenytéket kiel használni, azt éppen azok érdemlik, akik az önzés és számítás jegyverével akarták kihasználni ezt a szegény, akaratgyenge fiút, akit jellemzően illethet a „Tékozló fiu” cím és jelző.

Benedek Lászlóról van szó, egyik előkelő debreceni család fiatal tagjáról, aki érezve a mögötte álló anya gyöngéd szeretetét, két kézzel szórta a pénzt, majd azok tanácsára, akik segítettek azt elkölteni, váltókat irt alá az anyja és nagyapja nevére. Éjjeli mulatóhelyeken, bor, pezsgő és ölelő karok között keltek ezek a váltók s a könnyelmű fiu anélkül irta alá ezeket, hogy megkapta volna értük a kitöltött értéket. Alig pár száz koronáról ezeket erő váltókat adott s mikor megkérdezték, mért tette ezt, nem tudott rá megnyugtató választ adni.

— Adtam, mert kértek! — mondta hozzátartozóinak s a vizsgálat alkalmával a kihallgatást eszközölő bírónak.

És a barátok, meg a hitelezők — igen helyesen — vele együtt fognak felelni holnap ugyanerre a kérdésre. De velük szemben már nem a lélekbuvár, hanem a törvény szigorú paragrafusa fogja mérni az igazságot, amelynek sokkal súlyosabbnak kell lenni, mint azt kihasználta és bünbe taszított barátjával szemben éreztetni akarták.

Ugy mondják Benedek László hozzátartozói, hogy a szerencsétlen fiu egyik hitelezője nem is pénzt, hanem néhány üveg pezsgőt adott egy több ezer koronára rugó váltó ellenében, melyet anyja és nagyapja nevében szemeláltára irt ez alá. De tanuk fogják bizonyítani, hogy valamennyi hamis váltó ilyen körülmények között és oly környezetben kelt, melyek indokoltá tehetik a szanatóriumot, de semmi esetre sem involválják maguk után az elítéltetést.

A monstre-pörben mintegy ötven tanu van beidézve s nagy meglepetések várhatók annak folyamán.

A laktanyák építése

Nagy kijelentések az idegen műépítész mellett

Legutóbb kifejezést adtunk afölött érzett megdöbbenésünknek, amelyet a tanács amaz eljárása keltett, hogy a honvéd kaszárnyák tervezésével szép csöndben, titkos értekezleten Toásó Pál fővárosi építész bízta meg. A mai napon aztán a jog- és pénzügyi bizottság ülésén szinte terrorisztikus érveléssel támogatta Kovács József polgármester a Toásó Pál megbízásának szűkességét s a laktanyák megvalósításának lehetőségét egyenesen ahoz kötötte, hogy Toásónak a tervezéssel való megbízását tudomásul veszi a bizottság. A tagok megnemulva néztek maguk elé és nem mertek elene szavazni az így előtárlt előterjesztésnek, de azzal az elhatározással mentek el bizonyára, hogy a közgyűlésen majd érvényesíteni fogják az akaratukat és a meggyőződésüket.

Hanem már e helyütt sem hagyhatjuk szó nélkül, hogy minden laikus voltunk dacára sem fogadhatjuk el az érvelést, amelyel Toásó Pál megbízását rátküldték a bizottságra. Az érvelés szerint nem is az a fontos, hogy Toásó kitünően tudna építeni, hanem az az érdeme van, hogy jól tudja kihasználni a területeket és jól tud alkudni a katonákkal, akik különben, legalább az itt jártak egyenesen őt tartják alkalmasnak a laktanyák tervezésére és a művezetésre. A fölvilágosítások nyomán arról is értesültünk, hogy Toásó már előre tudta, hogy őt fogják meghívni, hogy neki szólani fognak, mert katonáktól ő már értesült a dologról, sőt talán azt is tudta, hogy a katonai szakértők őt akarják is.

Álérvek hatása alatt akariák hát behozni ide az idegen építész, amikor olcsóbb, helybeli építészek is vannak, már ajánlat is van ilyenről, aki legalább 50.000—60.000 koronával olcsóbb. Lehetetlennek tartjuk, hogy a ma elhangzottak sulya alatt elfogadják a tanács és a katonaság mindenáron akart építését a közgyűlésen is, ahol bizonyára még sok szó esik erről a furcsa dologról.

Az ülés eme részéről tudósításunk a következő:

Vásáry István dr. jegyző ismertette, hogy a honvédtüzérség, honvédgyalogság és honvédhuszárság elhelyezésére szükséges épületek emelése érdekében a vegyes bizottsági tárgyalások meg voltak s a katonai tagok hozzájárulása után abban állapotok meg, hogy a laktanyákat a Nyulason építik föl, ami hadászati szempontból is jó. A létszámemelés folytán a jelenlegi kaszárnyákat mind ki kell bővíteni. A laktanyáknak 1914. október 1-re kell készten lenniök. A tárgyalások során olyan építésre volt szükség, aki a terv elkészítését is végzi, meg a város érdekeit is meg tudja védeni a katonasággal szemben. Így találta alkalmasnak a bizottság és a tanács Toásó Pált, aki már épített is kaszárnyákat és aki a bértérimények kérdéseimél ügyesen tudná képviselni a várost. Annál inkább, mert őt a katonák is szívesen fogadták. A tanács meg is bízta azzal, hogy a költségek 3%-át kapja díjazásul és a még kikötött összeget, de a díjazást legfőlebb 7 millió után kérhet.

E tárgyban Pavlovits Károly is ajánlatot tett, amely szerint a legolcsóbb ajánlatnál 15 százalékkal olcsóbban vállalkozik. Ezt azonban a tanács nem fogadta el, mert Toásót tartják ő is, a katonai kiküldöttek is alkalmasnak, jáftasnak.

Jánosi Zoltán elfogadja a tanács határozatainak ama részét, hogy a laktanyák a Nyulason legyenek, mert ezzel kizárják a telekspekulációt. A tervezéssel Toásó megbízását azonban nem helyesli. Az ilyen laktanya építéseknél minden méret, még a falvastagság is adva van, nem kell különös szakértelem, annak építésére más, debreceni építész: Pavlovits Károly is igen alkalmas. Nem kell pályázat, de szükséges, hogy helybeli erővel terveztessék a laktanyákat. A

helybelieket kell mindig előnyben részesíteni és Pavlovits Károly ajánlata azért is igen figyelemre méltó, mert igen olcsón akarja megcsinálni a terveket. Ajánlja bizzák meg őt. A városnak ezen csak haszna lehet. Ajánlata olyan összeget jelent, amelyet figyelembe kell venni.

Kernhoffer József is Pavlovits Károly ajánlatának elfogadását ajánlja.

Fehér Ferenc dr. szintén ilyen értekezésben szólal föl.

Borsos József h. főmérnök Toásó megbízása mellett érvel.

Freund Jenő dr. furcsának találja, hogy csak idegen szakértővel tudunk kaszárnyát építeni és csak az tudja megvédeni Debrecen érdekeit, akkor legyünk megint nagyközséggé. Építettünk mi már kaszárnyákat...

Kovács József polgármester: Akkor is idegen szakértővel.

Magoss György dr.: Akkor is becsaptak.

Freund Jenő dr. lehetetlennek tartja, hogy minden nagy építkezést idegen ember építsen. Mi a mi építészünket foglalkoztatjuk, szolgálatukat igénybe vesszük s a mikor hasznot hajtó munka volna, idegent hozunk.

Kovács József polgármester kijelentette, hogy a katonai bizottság is Toásót találta jónak. És éppen azok beszéde vette rá őt, hogy Toásót bizzák meg. Ő irt is neki, de úgy látszik, már tudott a dologról s jött is már hamarosan, tárgyalt is azóta. Kijelentette még, hogy ha nem Toásót bizzák meg, tegyenek le a laktanya építés szándékáról, mert ő Pavlovitssal nem köti meg a szerződést. Ne beszéljenek a bizottsági tagok személyek érdekében.

Jánosi Zoltán erősen utasította vissza ezt. Legyen meggyőződve a polgármester ur — mondta — hogy személyekért nem szokott fölshólni s ezt a mondást visszafordíthatná. Az a fontos olcsón és jól építsek föl a laktanyákat helybeli emberek.

Magoss György dr. hosszabb beszédben okolta meg miért kívánják Toásót.

A bizottság végül a polgármester szavai által lenyűgözve, frappirozva szó nélkül hallgatták az elnök szavait, amelyekben a tanács határozatát emelte határozattá.

Természetes, hogy a bizottság tagjai elégedetlenül s meg nem nyugtatva távoztak s bizonyára azzal a meggyőződéssel, hogy a közgyűlésen szabadabban érvényesítik akaratukat.

Eltűnt városi bundák

Akik a vendég-jogot nem respektálják

Szombat este hét és nyolc óra között Burger István nyiregyházi földbirtokos házában nagyobb társaság jött össze. Urak és hölgyek, rokonok, ismerősök drága téli felöltőkben, bundákban. Bizonyosan jól érezhették magukat a vendégszerető uri háznál, mert később nyulott az idő, mikor távozni készültek. Ki írja le azonban meglepetésüket, mikor öltözni akartak s az előszobában keresték a felöltöket, nem voltak sehol. Első percben azt hitték, valami figyelmes cseléd tette el a drága ruhadarabokat, nehogy valami tolvaj a sötét szobából elemelje azokat. — Csak mikor a cselédség rémületét látták, tünt ki, hogy voltaképen tolvajlás történt s a drága holmik lopás útján tüntek el az előszobából. Persze, azonnal jelentették az esetet a nyiregyházi rendőrségnek, honnan nyomban megindult a nyomozás a vakmerő és udvariatlan tolvajok kézrekerítése iránt.

Elsősorban is a pályaudvart vette felügyelet alá a rendőrség. Figyelemmel kísért minden idegen utast, aki csomaggal akart távozni a városból, de eredményt elérni nem

tudott. Ugy látszik, a tolvajok éltek a gyanúperrel s nem az egyenes utat választották, hanem kerülővel jutottak ki a városból és ülték vonatra. Ezért a nyiregyházi rendőrség a lopásról a szomszédos helyiségek hatóságát, közöttük Debrecen város rendőrkapitányságát is értesítette, mert remélte, hogy a tolvajok elutaztak s értékesíteni törekcsenek a lopott tárgyakat. Nem is csalódott. A debreceni állomás-kirendeltség az éjjeli vonatnál lefűllete a tolvajokat, akiket *Vajda* Sándorné hajduböszörményi lakos és *Jónás* Mari batizi cigányleány személyében le is tartóztatott.

Az elfogott egyéneknek meg is találták az összes lopott holmikat, miket még tegnap reggel átvett a vendéglátó házigazda. A debreceni rendőrség egyben megkereste a hajduböszörményi rendőrséget, tartson házkutatást *Vajda* Sándornénál, aki ellen az az alapos gyanu merült fel, hogy az utóbbi időben Debrecenben elkövetett lopásoknak is ő a tettese. Annál is inkább, mert *Jónás* Mari, az elfogott cigánylány azt vallja, *Vajdáné* és férje őt azért tartották maguknál, mert lopásokra oktatták és használták fel. Ugy *Vajdáné*, mint *Jónás* Marit átadták a nyiregyházi rendőrségnek, mely a vizsgálatot ellenük folytatja.

Apró tragédiák

Halálos és életveszélyes sebek

Az emberi küzdelem hatalmas országútján néha egy-egy fojtott sikoly hangzik el. Összerogy valaki. A véletlen nagy sebesültördő kocsija megáll s elszállítja, aki nem bírja tovább a verejtékes kapaszkodást. — Aztán mintha misem történt volna, megy tovább a másik, anélkül, hogy hátranézne. Csupán az újságok krónikájában jut egy véres kereszt, az események folytonosságának emlékköve. Ma már ezek nem igen keltenek részvétet, mert az emberiség megszokta, hogy áldozatai legyenek a munkának, az életnek.

A nap krónikása azonban kötelességét teljesíti, ha megáll egy pillanatra s elregisztrálja, amit látott, érzett ezeknek az apró tragédiáknak, eséseknek a szemlélésénél. — Amint azok elkövetkeztek.

A vákáncsos szive.

A vákáncsos szive már kihűlt, verése eláll s egy apró, szemmel alig látható luk szakadt azon. Csak éppen annyi, mint egy hajszál, de elegendő, hogy a lélek kiszálljon ott a testből s a nagy izomerő elveszítse ruganyosságát. És *Kovács* Pál, aki szeretettel bujta az erdőt, holtan rogygyon a kiszaladt golyó terhe alatt a földre.

Kovács Pál ugyanis, a bánki tanyákon fegyvereit igyekezett tisztogatni s két revolveréből szedte ki a golyókat, úgy látszik, elmulasztotta a szükséges óvatosságot, az egyik fegyver ravasza váratlanul lecsapódott s a szegény vákáncsos szivét járta keresztül. Azonnal meghalt.

Hozzá tartozói az esetet rögtön jelentették a rendőrségen, mely az ügyészséghez tette át az iratokat. Minthogy a véletlen bal eset kétségtelen, a további vizsgálatot beszüntették.

Igy fizette meg a szegény vákáncsos, hogy nem érezte, milyen nagyszerű kincs is, mikor az embernek — helyén van a szive.

Aki késsel gyógyítja az idegességet.

Szítás Imre ácssegéd számára nem volt valami gyönyörűség az élet. Mely mindég csak annyit nyújtott neki, amennyi máriól-holnapra szükséges a megélhetésre. Hatvan éves fejfel még mindig nem jutott önállósághoz s a megélhetés fellegei nem multak el felőle. Szervezetét is kikezdte a túlfeszített munka és a gond. Idegrohamok vették elő,

melyek egyre jobban hatalmukba kerítették akaraterejét. Olyannyira, hogy mikor egyedül volt odahaza, elővett egy hatalmas kenyérvágó kést, azt a mellébe dőfte, s a felesége vérebén fetrengve találta meg az udvaron.

A mentők beszállították a közkórházba, ahol igen súlyosnak mondiák sérüléseit. A rendőrség is kihallgatta. Azt mondiák, lelki-kényszer alatt követte el tettét, mert ideg-betegsége teljesen elhatalmasodott rajta.

— Nem lehet így élni... nem lehet!... — suttogja kinszenvedésében. Az orvosok állapotát igen komolynak tartják.

Tüznylevek a halott körül.

Özvegy *Balogh* Józsefné 80 éves koldusasszony tőpörödött, vén mamóka volt. — Magával csaknem tehetetlen. A Honvéd-utca 37. számú telken lakott, egy fafedélű kunyhóban. Nem gondozta senki, csak éledélt nagy elhagyatottságában, amíg a koldusbotot ki nem verte a kezéből a nagy leszámoló: a halál. Amely szintén igen mostoha gyermekének fogadta, mert olyan homályossá teszi kimultát, hogy orvosoknak kell kikutatni, vajjon a tüz ölte-e meg, vagy a szél.

A rendőrség annyit állapított meg az eset körül, hogy az öreg asszony ruhái, teste össze van égve s valószínűleg már napok előtt következhetett el halála, melyet csak tegnap jelentettek a rendőrségnek. Pár lépésre az ajtótól lelték meg holttestét, ami valószínűleg teszi, hogy nem egyenesen a tüz ölte meg, hanem előbb szivszélhűdés terit-hehetett le s ekkor egy kályhából kipattant zsarátnok felgyújtotta ruháit. Alkalmasint tüzet rakhatott a mamóka, mikor jött *Guta* ur, kiverte kezéből a hamutartót s ennek egyik izzó parazsa borult a ruhájára. Körülemuval volt boritva a föld. Egész alsó teste hasa megégett. Ma délután boncolták.

Ha komornát tarthatott volna, nem várának a tudománytól, mondiák meg, mi is okozhatta tragikus halálát?!... (gy. zs.)

Egy pénzhamisító társaság letartóztatása

A kereskedőseged büne

Egynémely vármegye kulturálan, elmaradt lakossága között csak nem akar kivessz-ni azoknak a hiszékeny embereknek a száma, akik hamis pénz forgalomba hozatala után akarnak meggazdagodni. Évvől-évre állandó azoknak a bűnpereknek a száma, melyek a debreceni kir. törvényszék előtt pénzhamisítás miatt folynak le és súlyos börtönnel akarják elrettenteni, akik ilvesmivel próbálkoznak. Hiába! Akadnak új médiumok, a kik valamelyik felbujtó rábeszélésére nemcsak egyéni szabadságukat, de vagyonuk egyrészt is kockára vetik és megpróbálkoznak azzal a körmönfont mesterséggel, a melynek előbb-utóbb börtön a vége.

Most is egy öt tagu társaságot leplezett le a szilágycsehi csendőrség, akik egyik odaváló kereskedőseged buzdítására hamis egy-és ötkoronásokat, sőt huszkoronás aranyhamisítványokat is akartak forgalomba hozni. Már készen is voltak a gipszöntvények, a mivel a pénzgyártás meginduljon, mikor valaki kileste a társaság titkát, elárulta azt s a csendőrség váratlanul rajtaütött a pénzhamisító bandán és letartóztatta azt.

Ifju *Csomós* Sándor kereskedőseged volt az értelmi szerzője a pénzhamisításnak, aki az elmúlt hetekben beállított *Kanalas* Tőgyer szilágycsehi lakoshoz s ott beszéd közben megemlített, hogy tudna ő alkalmas módot a meggazdagodásra.

— Nem is kellene hozzá olyan sok pénz.
— Hogy-hogy? — kérdezte a gazda.
— Ha pénzt csinálna az ember.
Majd elő is adta tervét:

— Csak ötven-hatvan korona tőke kell hozzá. Ebből szódásüveg fejeket vesz az ember. Az ólmot beolvasztja s gipszminták után elkészül a pénz, mely alig kerül pár fillérbe s koronába lehet értékesíteni. Sőt arannyal futtatva, még husz koronába is tulajhatjuk.

— Igen ám, de a csendőrök könnyen rájöhetnek! — vetette ellen *Kanalasné*. — Hisz feltűnő lenne, ha mindennap ilyen nagy pénzt váltana az ember?!

— Attól ne féljete! — mondiák *Csomós*. — Tuladok én az üzletben mindennap egy párat!

Meghányták-vetették hát a tervet, beleavatták *Domokos* János és *Orgován* Józsefné szomszédait is, aztán nemsokára összeadták a pénzt s ifju *Csomós* Jánost bízták meg, hogy a szódavizes üvegek fejét beszeresse. Ez nem is hagyta várakozni a társaságot, nagymennyiségű ólomfejet szerzett s pár nap előtt megkezdtek a gipszminták öntését. Egy, öt, sőt huszkoronás aranyról is szereztek öntvényt, mellyel a hamis pénz gyártásához akartak fogni. Azonban valami ellenségük kileste a titkos mesterséget, levelet irt a csendőrségnek s ezen a nyomon tegnapelőtt letartóztatták a pénzhamisító bandát. Annak tagjait pedig beszállították a debreceni kir. ügyészségre, ahol a vizsgálat ellenük folyamatban van.

Színház

HETI MŰSOR:

KEDD: *Faun*, vígjáték. (B bérlet.)
SZERDA: Délután *Sasfiók*, dráma. Ifjusági előadás. (Bérletszünet.)
SZERDA: Este *Papa*, vígjáték. *Góth* Sándor és *G. Kertész* Ella fellépte. — (Bérletszünet.)
CSÜTÖRTÖK: *Baccarat*, szimű. — *Góth* Sándor és *G. Kertész* Ella fellépte. (Bérletszünet.)
PÉNTEK: *Lila dominó*, operett. — Ujdonság. (C bérlet.)
SZOMBAT: *Lila dominó*, operett. (A bérlet.)
VASÁRNAP: Délután *Bor*, operett. (Mérsékelt helyárrakkal.)
VASÁRNAP: Este *Lila dominó*, operett. — Ujdonság. — (Kisbérlet.)
HÉTFŐ: *Lila dominó*, operett. (B bérlet.)

A *Faun*. *Knoblauch* szenzációs vígjáték ujdonsága kedden kerül harmadszor színre. A Nemzeti Színház e kiváló ujdonsága iránt ma is nagy érdeklődés mutatkozik.

Ifjusági és nép előadás. Szerdán délután 3 órai kezdettel rendkívül mérsékelt helyárrakkal ifjusági és nép előadást tart a színház igazgatósága. Ez alkalommal *Rostand* Edmondnak a kiváló francia költőnek a „*Sasfiók*“ (L'aigon) című verses drámája kerül színre. A nagyszabású világhírű darabot áldozatkészséggel tüzte műsorára az igazgatóság olyan helyárrak mellett, mely lehetővé teszi bárkinek is, hogy ezt az igazán kiváló mestermit élvezhesse. A *Sasfiók* holnap délutáni előadására jegyeket a színház előre árusít. Páholyülés és támlásszék bármely sorban 70 fillér, állóhely 30 fillér, karzat 20 fillér lesz.

Góth Sándor és *G. Kertész* Ella vendéglátéka. Szerdán a „*Baccarat*“ sziműben és csütörtökön a „*Papa*“ vígjátékban fog *Góth* Sándor és *G. Kertész* Ella a Vígyszínház két kiváló művész tagja vendégszerepelni. *Góthék* vendéglátékai iránt oly nagy az érdeklődés, hogy a hétfői pénztár nyitás való-

sággal ostromolják. Az igazgatóság jónni szándékában gondolkodik a pénz beküldésére. Mindezt a pénztár. Mindezt a pénztár. Mindezt a pénztár. Mindezt a pénztár.

A *Lilla* operett kerüldonságát a... za bemutatóban kiváló... rettel teljes... ház operett... nem csak a... mese is lekö... s minden tel... adásra nyujt... sét Kassai v... szorgalmasan

A *Szinés* operett kerüldonságban... multban foly... szinpadon, B... sai, Lévai já...

AP... rozg...

Folytonos De...

Szenzációs

AS

Az ors...

Rendes helyár...

nyesek. El...

H

Raj...

táviratozzák...

öt óraker m...

perkor jele...

varmesteri...

a tisztviselő...

a szertartás...

ceg fölült az...

lál délután c...

Tisz...

mányában.

Nemzeti Ka...

ma tartotta...

szavazatszá...

lenzékesked...

lasztották a...

Fejé...

városi tudó...

bárá ma ut...

tisztikar ez...

részesítette...

sétált el vel...

A J...

rosi tanács

Nögyelet ré...

matásának

nyozott ki.

Az

sitónk jelen

sárnap tart

hogy állást

javaslatáva

az általáno

nak végreh

zandó időre

sággal ostrom alá került a jegyelővétekekkel. Az igazgatóság ezuttal is felhívja a vidékről jövő szándékozokat, hogy jegyeikről idejekorán gondoskodjanak. Elővételeket csak a pénz beküldése mellett fogad el a színházi pénztár. Minthogy Góthék mindkét vendégjátékát bérlefszünetben rendes helyárrakkal tartja meg az igazgatóság, a jobb páholyok és támlásszékeket elővételezni lehet a színház pénztáránál.

A Lilla dominó. A Népopera kiváló újdonságát a „Lilla dominó” szombaton hozza bemutatásra Zilahy igazgató. A fővárosban kiváló sikert aratott nagyszabású operett teljes mértékben foglalkoztatja a színház operett személyzetét. Az operettben nem csak a kiváló szép zene, de az ötletes mese is lekötve tartja a közönség figyelmét s minden tekintetben értékes énekes előadásra nyújt kilátást. Az újdonság rendezését Kassai vállalta, akinek vezetése mellett szorgalmasan próbál a személyzet.

A Színészvér. Pénteken a „Színészvér” operett kerül műsorra. A pompás operett újdonságban, melynek bemutatója a közel múltban folyt le nagy sikerrel a debreceni színpadon, Borbély Lili, Falussi István, Kassai, Lévai játszanak nagyobb szerepeket.

Apollo
mozgósínház

Igazgató: DEÉSI ALFRÉD.

Folytonos bemutató!

Telefon 762.

Szenzációs!

Szenzációs!

A SÁTÁN.

Nagy színjáték.

„Az országban itt először!”

Rendes helyárrak Kedvezményes jegyek nem érvényesek. Előadások kezdete délután 5 órakor.

HIREK

— **Rajner főherceg meghalt.** Bécsből táviratozzák: Rajner főherceg ma délután öt órakor meghalt. Halálát délután 3 óra 10 perckor jelentették először telefonon a főudvarmesteri hivatalba, ahonnan megjelentek a tisztviselők és szolgák, hogy megbeszéljék a szertartást. Egyszerre a holtak hitt főherceg fölült az ágyban és vizet kért inni. A halál délután öt órakor következett be.

— **Tisza István gróf a Kaszinó választmányában.** Fővárosi tudósítónk jelenti: A Nemzeti Kaszinó óriási érdeklődés mellett ma tartotta meg közgyűlését, amelyben nagy szavazatszámmal Tisza István grótot az ellenzékeskedők erőlködése ellenére beválasztották a választmányba.

— **Fejérváry Géza báró távozása.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Fejérváry Géza báró ma utazott el Bécsbe új állomására. A tisztikar ez alkalomból meleg ünneplésben részesítette. József főherceg karonfogvást sétált el vele a diszszázad előtt.

— **A Jótékony Nőegylet segélye.** A városi tanács mai ülésén a debreceni Jótékony Nőegylet részére az évi jelentések kinyomtatásának költségeire 140 koronát utalványozott ki.

— **Az általános sztrájk.** Fővárosi tudósítónk jelenti: A szociáldemokrata párt vasárnap tartotta meg rendkívül pártgyűlését, hogy állást foglaljon a kormány választójogi javaslatával szemben. Kimondták elvben az általános sztrájk szükségességét, de annak végrehajtását egy később meghatározandó időre elhalasztották.

— **A tanács a Székely Társaságnak.** A debreceni Székely Társaságnak a város tanácsa mai ülésén 196 koronát szavazott meg.

— **Segélyezési ügyek.** A szegényügyi bizottság ma délután három órakor ülést tartott K. Tóth Mihály dr. tanácsnok elnöklése alatt, amelyen több segélyezési ügyet tárgyaltak le.

— **Halasztás egy egyháznak.** A debreceni görög katolikus egyháznak 75000 darab téglát adott a város, amelynek árát eddig még nem fizette vissza az egyház. A tanács mai ülésén az egyház kérésére halasztást adott, amíg az egyház a kilátásba helyezett államsegélyt megkapja.

— **A debreceniek Lipcsében.** Mint az „Az Ujság” legutóbbi száma közli, a lipcsei Magyar Egyesület ebben a hónapban fennállásának tizedik évébe lépett és ezidei tisztújító közgyűlését nagy érdeklődést között tartotta meg. Az új tisztikarban, örömmel látjuk, a debreceni ifjak is szépen képviselve vannak. Az egyesület egyik jegyzője lett Balázs Andor, a lipcsei egyetem gazdasági fakultásának hallgatója, az egyik választmányi tag pedig Fürst Mátyás a lipcsei kereskedelmi akadémia hallgatója.

— **A Svetits intézet gazdasági oktatása.** A Svetits intézet vezetősége azt kérte a város tanácsától, hogy gazdasági oktatás céljaira egy hold földet adjon át. A tanács azonban tekintettel arra, hogy Debrecenben két gazdasági iskola is van, a kérést nem teljesíti, hanem azt mondta ki, hogy a gazdasági oktatás céljából keressék fel a gazdasági iskolát.

— **A vasárnapi nyomdász-kabaré.** Minden várakozást fölülmuló fényes erkölcsi és anyagi sikerrel végződött a Debreceni Nyomdász Sport Club vasárnapi kabaré-délutánja. Ugy az egész előadás, mint a szereplők külön-külön is a lehető legjobbat nyújtották, úgy, hogy az egybegyűlt nagyszámú közönség egy pompásan eltöltött délután emlékével távozott a kitünően sikerült kabaréről. — Az az óriási tapsvihar pedig, mely minden egyes szám után felhangzott, a legfrappánsabb bizonyítéka volt az előadás fényes sikerének. Valóban régen látott a Munkás-Otthon oly nagyszámú jókedvű közönséget, mint tegnap délután. Azok a józsiu tréfiák, mókák, humoros jelenetek megtették hatásukat: csak úgy rengett a nagy terem a csengő kacagástól. A szereplőkről összesen és egyenként is csak a legjobbat írhatjuk és a rendezőség is hálásan mond köszönetet úgy nekik, mint a műkedvelőkből alakult zenekarnak, amiért oly emlékezetessé tették vasárnapi kabaré-délutánjukat.

— **Az Egyesült-Államok 1912. évi bevándorlása.** Az elmúlt esztendő bevándorlási statisztikája most jelent meg. E szerint egy millió 440.000 bevándorló érkezett az Egyesült-Államokba és 691.980 ment haza. A visszavándorlók legnagyobb kontingensét a balkán államok lakói adták, akik a háború első hírére tömegesen mentek haza. Júliustól decemberig, tehát az esztendő második felében Ausztriából 48.270 bevándorló jött és 13.492 ment vissza. Németországból 15.374 jött és 2296 ment haza. Olaszországból 93.354 jött és 37.772 ment haza, míg Magyarországból 51.286 ment ki és 11.926 tért haza. A visszavándorlási arány a magyaroknál egyike a legrosszabbaknak. A kivándorlók száma azonban nem teljes, mert a nemzetiségeket nem magyaroknak jegyzik be, hanem németeknek, vagy szlávoknak.

— **A Sátán című nagy látványos színjátékot** tegnap este mutatta be elsőnek az országban az „Apollo” mozgó színház. Már az öt órai előadás zsufolt ház előtt pergett le és a közönség valósággal tüntetett a remek kiállítású szindarab mellett, aminőt még filmgyár nem produkált. Az Apollo színház ismét bebizonyította, hogy állandóan szenzációs újdonságokkal kedveskedik az ő közönségének s hogy semmi áldozatoktól sem riad vissza. **A sátán** holnap kerül színre utoljára.

— **A debreceni Agrárbank szövetkezet** tagjai vasárnap délelőtt érdekeik megvédése végett elhatározták, hogy védelmüket egyetemesen eszközölik. E végből kérjük, hogy minél számosabban jelenjenek meg betéti könyveikkel együtt az általunk felkért ügyvéd urnál (Dr. Csáthy Dezső Deák Ferenc-utca 9. sz.), aki azonnal utbaigazítást ad. Az intéző bizottság.

— **Fegyelmi a hamis válók miatt.** Vasárnapi lapszámunkban kimerítően ismertettük annak az újabb váltóhamisításnak a történetét, mely érzékenyen megkárosította a Hajduböszörményi Városi Takarékpénztárt. Megirtuk, hogy a hamisítást maga a bűnös: Gönczi József gazda leplezte le, aki egy ideig rendezgette a váltókat, ma azonban anyagilag teljesen tönkrement s 566 koronát már nem volt képes lefizetni. Ezért jelentkezett U. Szabó Lajos városi tisztii főügyésznél, a kinek közbelépése folytán meg is indult a vizsgálat. Mint hajduböszörményi tudósítónk értesül, a város polgármestere intézkedésére egyidejűleg a fegyelmi vizsgálat is folyik mely a városi takarékpénztár ügykezelése körül fog rendet teremteni. Több felfüggesztés várható.

— **Téli keztyűk, teveszőr mellények és harisnyák, vadász sapkák és lábszárvédők** valódi Jäger-féle alsó ruhák Frank Testvérek-nél az új megyeháza mellett. Telefon 749.

DR. KUTHI SÁNDOR

ügyvéd irodáját

CSAPÓ-UTCZA 26. SZ.

(dr. Bruckner-ház)

alatt megnyitotta.

Telefon: 955. sz.

— **Letartóztatott kereskedő.** A debreceni rendőrség ma délelőtt letartóztatta Blau Károly Miklós-utcai kereskedőjét, aki állítólag Nagykárolyban, hol önálló üzlete volt, hitelezési csalásokat követett el. A letartóztatás a nagykárolyi rendőrség megkeresésére történt, hová Blau Károlyt átkísérték.

— **Meglopta a kollegáját.** Tyahur László mészáros segéd, aki Reich és Boros itteni lóhus mészárszékeiben volt alkalmazva, ma kilépett állásából. Elment kollégájának Uray Menyhértnek a lakására s onnan egy ruhákosarat, több darab fehérneműt és két darab aranygyűrűt ellopott. A rendőrség körözi.

Megszűnik a bágyadtság.

Bármennyire feldicsérnek is mindenféle szert, a legtöbb ép oly hamar eltűnik, mint amilyen hamar keletkezett. Nincs irántuk senkinek sem bizalma, mert nem mutathatnak évek hosszú során át elismert sikerre és kipróbált jó hatásra. Egész másképp áll a dolog a Scott-féle Emulsióval, amely már 36 éve úgy az orvosok, mint a nagyközönség körében a legkitünőbb erősítő szer gyanánt ismeretes.

Munkával tulhalmozott emberek részére, akik bágyadtságuk dacára sem pihenhetnek, nagyon ajánlatos a

SCOTT-féle Emulsió

néhány héten át való szedése. A készítmény jótékony hatása az étvágyra és a testi erőre csakhamar észrevehető lesz és ezzel a szellemi erő felfrissülése együtt jár. De valódi SCOTT-féle Emulsióknak kell lennie.

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér. Minden gyógyszertárban kapható. Ha ezen lapra hivatkozva 50 fillér értékű bélyeget küld Scott és Bowne G. m. b. H. címére Wien, VII, akkor egy gyógyszer társulat próbapackagot küldünk.

— Öngyilkossági kísérlet a Margit-fürdőben. Rosenfeld Henrik debreceni nyomdatulajdonos ma délután a Margit-fürdőben egy 7 milliméteres revolverrel több lövést tett magára. A golyók közül kettő fejébe, kettő mellébe hatolt, úgy hogy súlyos sérüléseivel a kórházba kellett szállítani. A rendőrség kihallgatta, azt adta elő, hogy erős anyagi zavarokkal küzdött, melyek az öngyilkosság gondolatát érlelték meg nála. Allapota súlyos, de nem életveszélyes.

— Kificamodott a lába. Bene Józsefné mipepércsi asszony vásárlás közben a piacon olyan szerencsétlenül bukott el, hogy a lába kificamodott. A mentők beszállították a kórházba.

Az új „BERSON” gummiszarkok

különleges gummi-szálból készült és be van bizonyított a tartósság

keverékből készült, hogy ez a mint a bőr.

Az új „BERSON” gummiszarkok pontosan olyan a színe és formája, mint az Ön cipője borszarkának, alakjának művészi kivitelében rendkívül elegáns, minősége kiválóan tartós és pehelykönnyű.

Az új „BERSON” gummiszarkok megőrzik cipőjének borszarkát az elhasználástól, cipőjét állandóan elegáns, tökéletes formájában tartja meg és nagy rugalmasságával fogva védi az Ön idegeit és hátgerincét.

A számos, teljesen értéktelen versenygyártmány-nak célja az, hogy a mintázás utánzásával és hasonhangzásu elnevezéssel a t. e. közönséget félrevezesse.

A valódi új „BERSON” gummiszarkok elegáns aranydobozba van csomagolva, amelyen a szó „BERSON” világosan olvasható. Azonkívül minden valódi új Berson gummiszarkon látható az itt ábrázolt gyári védjegy melyre különös figyelmet fordítandó.

Kérjen határozottan csak ezzel a védjeggyel ellátott „BERSON” gummiszarkot. Csak saját cipésze vagy cipőkereskedője által erősítette cipőszarkára és saját érdekében utasítsa vissza minden más gyártmányt.

Le. számúvek, Budapest, VII.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Aki bottal fizet. A múlt év májusában Ugrai László debreceni sertés kupec Pataki Mátyásnétól hizott sertést vásárolt. A fizetés körül némi differenciák támadtak vevő és eladó között, melyet Ugrai úgy akart elintézni, hogy elővette botját s azzal úgy elverte Patakinét, hogy ez három hétnél hosszabb ideig nyomta utána az ágyat. Mint-hogy a kupecnek nem ez volt első ilyenfajta ügye, három havi fogházat szabott rá a törvényszék. Az ítélet jogerős.

Debreczeni butorkészítő asztalosok árucsarnok szövetkezeté mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja. 11 968 TELEFON: 968 11 HUNYADY-UTCZA 17/19. SZ.

Felhívja a t. butorvásárló közönség figyelmét kizárólag kisiparos tagjai által készített hálozobák, ebédliők, uriszobák valamint kárpitozott butorok óriási választékára; össze nem téveszthetők a Debreczenbe Bécsből beimportált olcsó, silány butorokkal. Az intézet butoraiért a legmesszebbmenő garanciát vállal; külön felhívja a n. é. vásárló közönség figyelmét tolnai gyártmányu házilag csomózott szm rna szönyegeire, melyekkel 600 családot foglalkoztat s előállítási árban bocsátja forgalomba.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzsde.

Magyar állami	613.50
Osztályi	24.50
4 százalékos körmegjelenés	84.5
Állami	707.0
Jusszolgabank	27.50
Államuranyi	718.
Szalgotarjánai	760.50
községi vasút	689.-

Irányszámok:

Magánleszámitolási kamatláb:

Bécs 5 1/2 %, Berlin 4 1/4 %, London 4 3/4 %.

Budapesti gabonátőzsde.

Szár. E. (Strasser és König) deb. bizományos távirati jelentése	11.82
Rozs áprilisra	12.21
októberre	12.23
1913. szept.	10.19
Rozs áprilisra	9.77
októberre	10.76
Zab áprilisra	8.92
októberre	7.70
Tel. g. r. 1913. év május	7.90
júliusra	

Köszönet a Keszara ártartó.

Fizetéseketleneségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetéseketleneségeket jelenti: Erdős Ignác Arad, Epstein Sámuel utóda Pollák Józsefné Budapest, Perles és Singe Nagybecskerek, Willinger Maró Budapest, Király-utca 42., Rónai Henrik Brassó, Frankl Ármán Fegyverháza, Michl Eliz Budapest, Váci-ut 34. König József Bu-

dapest, Népszínház-utca 19., Dobos Jenő Nyitra és Guttmann Ignác és Társa Kassa. — A hitelezői védegyelet még közli, hogy Homonnán nem Klein Samu, hanem Klein Márton lett fizetéseketlen.

2596 1912. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak V. 2353/3—1912. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint a Hajduböszörményi Rézvénytársulat Takarékpénztár részére debreczeni lakostól 685 kor. tőke, ennek 1911. év június hó 21. napjától számítandó 6% kamatai és az eddig összesen 103 kor. 14 fill. perköltés erejéig 1912. évi november hó 10 én bíróság lefoglalt és 1800 koronára becsült házi butorok és egy zongorából álló ingóságok 1913. évi január hó 29-én délután 10 órakor kezdetét veendő és a peres lakásán Piacz-utca 16 sz háznál megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatók részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik. Debreczen, 1913. évi január hó 9 én

Török Péter, bírói kiküldött.

Nagy árleszállítás!
Grünfeld Adolf és Társa
férfi- fiu- és gyermekruha-áruházában
Debreczen,
Kistemplom mellett.

3613—1912. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak 1912. V. 5048/1. sz. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Klein S. és Fia részére debreczeni lakostól 500 kor. tőke, ennek 1912. év október hó 31. napjától számítandó 6% kamatai és az eddig összesen 88 kor. 26 fill. perköltés erejéig 1912. évi november hó 27-én bíróság le- és felülfoglalt és 2375 koronára becsült kész női kabátok, üzleti berendezés és buto okból álló ingóságok 1913. évi január hó 30-án délután 1 órakor kezdetét veendő és Debreczenben, Hunyady-utca 20 sz. a megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adani.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatók részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik. Debreczen, 1913. évi január hó 2-án.

Olah Géza, bírói kiküldött.

Orvosok, tanárok, hivatalnokok véleménye a SIROLIN „Roche“-ról

tüdőbajoknál:
Dr. E. P. orvos, Pr.-ben.

A Sirolin »Roche«-t két nehéz tüdőbaj esetén rendeltem és a legjobb szemek ismerem el köhögés, étvágytalanság és a légzőszervek elgyálkásodása ellen.

K. L. tanár, St.-ben.

Kis lányom köhögését a Sirolin »Roche« teljesen megszüntette.

A Sirolin »Roche« pompas ízű, étvágygerjesztő, enyhíti a köhögést, hurutot és hörghurutot, erősíti a tüdőt és influenza esetén jótékony hatása van az egész szervezetre. A Sirolin »Roche« minden gyógytárban kapható.

F. H. tanító, Fr. a. D.

A Sirolin »Roche« hatásával meg vagyunk elégedve és mindenkinek ajánlani fogjuk, akinek légszervi baja van.

O. E. előjáró, T. a. M.

A Sirolin »Roche« csodákat művel és négy év óta nem nélkülözhetem házi gyógytáramban.

10 szög 50 fillér,
20 szög 100 fillér,
30 szög 150 fillér,
40 szög 200 fillér,
50 szög 250 fillér,
60 szög 300 fillér,
70 szög 350 fillér,
80 szög 400 fillér,
90 szög 450 fillér,
100 szög 500 fillér.

APRO HIRDETESEK

Vasárnap betűből az-
dott minden azó 10
fillér. A lapban
előre fizetendő.

Levelezés

Két urasszony levelezni kíván két szelle-
mes uri emberrel (ismeretség nincs kizárva).
Választ kérünk »Lidérc« és »Délbáb« jel-
lige alatt postrestante főposta. A Debre-
czeni ujságban várjuk a figyelmztetést,
hogy mikor van levél.

„Szomorú barna leány” jelígre levél van
a kiadóhivatalban

Karlsbadi kétszerüst eredeti Sprudel víz

KARLSBADI kétszerüst eredeti Spru-
del víz 1 készült, 1 csomag 70, vagy
35 fillért kapható a Deutach üzle-
tekben.

Ferfi kapiak és sapkák, női férfi, gyer-
mek harisnyák és keztyük, férfi és női
téli ingek és nadrágok legolcsóbban
Schwarz M. L.-nél Piacz-utca 52, megye-
ház mellett.

Valódi edes nemes szegedi paprika-
különlegességek óriási raktára Lindenfeld
J. Jenő fűszer-, gyarmatáru nagykereske-
désében, pénzügyi palota Telefon 79.

Vízvezeték, csatornázás, központi fűtéseket
szakszerű kivitelben jótállás mellett. —
Tervezést és költségvetést díjtalanul ké-
szítjük. Házak évi iókarban tartását cse-
kely díjazásért elvállalom. Gvencs Antal.
Miklós-utca 29. sz. Telefon szám 379.

Egy női íróasztal és egy leher új vas-
ágy eladó József kir. herceg-utca 21.

Welsz Ferencz gépzemre be-
rendezett asz-
talos műhelye. Modern konyha és előszoba
berendezések készen is kaphatók. József
kir. herceg-u. 7. Telefon 10—90.

Két elsőrendű támlásszék bérlete (4-ik sor,
közép 3—4. sz.) azonnal átvehető. Varga-
u. 10. sz. utcai lakásban.

Ki szép és tartós c...t óhajt venni vagy ren-
delni az bizalommal keresse fel Falusi Ká-
roly polgári és katonai cipész mestert.
Csapó-u. 41.

Lakás

Hunyadi-utca 9. szám alatt két utcai szoba
előszobával irodahelyiségnek, vagy gar-
con lakásnak február 1-től kiadó.

3595—1912. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak 1912
V. 4930/1. számú végzése folytán közhírré
tétetik, miszerint Korona Tak. Hitelszöv. ré-
szére debreczeni lakostól 300 kor. tőke, en-
nek 1912. év március hó 6. napjától szá-
mitandó 8% kamatai és az eddig összesen
102 korona 16 fillér perköltség erejéig 1912.
évi november hó 25-én bíróság felülfoglalt
és 1160 koronára becsült butorok és egyéb
ingóságok 1913. évi január hó 28-án dél-
előtt 11 órakor kezdetét veendő és Debre-
czenben Batthyány-u. 11. szám alatt meg-
tartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet
ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett,
szükség esetén becsáron alul is el fognak
adatni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mind-
azon foglaltatók részére, kik már jogerős vég-
rehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik.
Debreczen, 1913. évi január hó 2-án.

Oláh Géza, birói kiküldött.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár

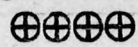
Menyasszonyi kelengyék,
szőnyegek, függönyök, ágy- és asztal-
terítők, flanel takarók nagy raktára.

Olcsó árak! :: Előzékeny kiszolgálás!

Telefonszám 321.

Telefonszám 321.

Háztulajdonosok figyelmébe!

Helyben 10 év óta fennálló elsőrendű

vízvezetési, csatornázás és fürdőberendezési vállalat.

Elvállal j...tállás mellett a legegyszerűbb-
től legmodernebb kivitelig v...zvezeték,
csatornázás és fürdőberendezéseket, szak-
szerű kivittel, jutányos árban. Kívánatra
költségvetések és tervek készíttetnek. A
vízvezetési szabályrendeletnek megfelelően
elvállalok vízvezetési átalakításokat és
javításokat.

Máthéi János

vízvezetési, csatornázási és épület
bádogos munkák vállalata.

Iroda és műhely Darabos-u. 54. sz.
Mintaraktár: Egyház-tér 5. szám.

Soh'se fázzék!

Legfinomabb szalon porosz

kőszén

leőlmozott 50 kg-os zsákokban
házhoz szállítva rendelhető:

VADÁSZ ANDOR irodájában Debreczen, Piac-
utca 79. Telefon 10—40. — Szállítások waggon-
számra is azonnal eszközöltenek úgy belföldi
mint porosz székenben.

Hirdetmény.

A püspökladányi orth. izr. hit-
község e folyó évben a pászkasütési
jogot a hitközség gépeinek haszná-
latával haszonbérbe adja. Vállalko-
zók adják be ajánlataikat 1. évi feb-
ruár 5-ig a jegyzői irodába, ahol a
közelebbi feltételek is megtudhatók.
Püspökladány, 1913. január hó
22-én.

Az elnökség.

3365—1912. v. k. szám.

Arverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak 1912.
V. 4714/1. számú végzése folytán közhírré té-
tetik, miszerint K. Tóth Sámuel részére deb-
reczeni lakostól 900 kor. tőke, ennek 1912. év
junius hó 6. napjától számítandó 6% kama-
tai és az eddig összesen 104 kor. 60 fill.
perköltség erejéig 1912. évi november hó 19-én
bíróság felülfoglalt és 1680 koronára becsült
butorok és asztalos anyagokból álló ingósá-
gok 1913. évi január hó 29-én délelőtt
11 órakor kezdetét veendő és Debre-
czenben, Rákóczi-u. 6. sz. a megtartandó nyilván-
os birói árverésen a legtöbbet ígérőnek
azonnali készpénzfizetés mellett, szükség ese-
tén becsáron alul is el fognak adatni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mind-
azon foglaltatók részére, kik már jogerős vég-
rehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik.
Debreczen, 1913. évi január hó 4-én.

Oláh Géza, birói kiküldött.

SZÉP ALLÁS,

tekinthetős jövedelem kínálkozik oly ur részére, aki egy elsőrangú és
minden tekintetben előnyös élet- és gyermekbiztosító-intézet

megyei főügynökségét átvénné.

Kimerítő ajánlatok »Szorgalmas és megbízható« jelígre BLOCKNER I.
hirdetőirodájába (Budapest. IV., Semmelweis-utca 4. szám) küldendők.

